

สำหรับการประกวดราคานานาชาติ ให้ใช้หนังสือคำประกันของธนาคารในต่างประเทศที่มีหลักฐานดี และหัวหน้าส่วนราชการเชื่อถือเป็นหลักประกันของได้อีกประเภทหนึ่ง

ข้อ 135 หลักประกันของและหลักประกันสัญญาในข้อ 134 ให้กำหนดมูลค่าเป็นจำนวนเต็มในอัตราร้อยละห้าของวงเงินหรือราคาพัสดุที่จัดหาครั้งนั้น แล้วแต่กรณี เว้นแต่การจัดหาพัสดุที่หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเห็นว่ามีความสำคัญเป็นพิเศษ จะกำหนดอัตราสูงกว่าร้อยละห้าแต่ไม่เกินร้อยละสิบก็ได้

ในการทำสัญญาจัดหาพัสดุที่มีระยะเวลาผูกพันตามสัญญาเกิน 1 ปี และพัสดุนั้นไม่ต้องมีการประกันเพื่อความชำรุดบกพร่อง เช่น พสดุใช้สิ้นเปลือง ให้กำหนดหลักประกันในอัตราร้อยละห้าของราคาพัสดุที่ส่งมอบในแต่ละปีของสัญญา โดยให้ถือว่าหลักประกันนี้เป็นการค้ำประกันตลอดอายุสัญญา และหากในปีต่อไปราคาพัสดุที่ส่งมอบแตกต่างไปจากราคาในรอบปีก่อน ให้ปรับปรุงหลักประกันตามอัตราส่วนที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นก่อนครบรอบปี ในกรณีที่หลักประกันต้องปรับปรุงในทางที่เพิ่มขึ้นและคู่สัญญาไม่นำหลักประกันมาเพิ่มให้ครบจำนวนภายใน 15 วันก่อนการส่งมอบพัสดุดังสุดท้ายของปีนั้นให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหักจากเงินค่าพัสดุดังสุดท้ายของปีนั้นที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องจ่ายให้เป็นหลักประกันในส่วนที่เพิ่มขึ้น

การกำหนดหลักประกันตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง จะต้องระบุไว้เป็นเงื่อนไขในเอกสารสอบราคาหรือเอกสารประกวดราคาและหรือในสัญญาด้วย

ในกรณีที่ผู้เสนอราคาหรือคู่สัญญาวางหลักประกันที่มีมูลค่าสูงกว่าที่กำหนดไว้ในระเบียบเอกสารสอบราคาหรือเอกสารประกวดราคา หรือสัญญา ให้อนุมัติรับได้

ข้อ 136 ในกรณีที่ส่วนราชการ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้เสนอราคาหรือเป็นคู่สัญญาไม่ต้องวางหลักประกัน

<sup>3</sup> ข้อ 137 ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นคืนหลักประกันให้แก่ผู้เสนอราคา คู่สัญญา หรือผู้ค้ำประกันตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) หลักประกันของให้คืนให้แก่ผู้เสนอราคาหรือผู้ค้ำประกันภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้พิจารณาในเบื้องต้นเรียบร้อยแล้ว เว้นแต่ผู้เสนอราคารายที่คัดเลือกไว้ซึ่งเสนอราคาต่ำสุด ไม่เกิน 3 ราย ให้คืนได้ต่อเมื่อได้ทำสัญญาหรือข้อตกลง หรือผู้เสนอราคาได้พ้นจากข้อผูกพันแล้ว

(2) หลักประกันสัญญาให้คืนให้แก่คู่สัญญาหรือผู้ค้ำประกันโดยเร็ว และอย่างช้าต้อง ไม่เกิน 15 วัน นับแต่วันที่คู่สัญญาพ้นจากข้อผูกพันตามสัญญาแล้ว

การจัดหาที่ไม่ต้องมีการประกันเพื่อความชำรุดบกพร่อง ให้คืนหลักประกันให้แก่คู่สัญญา หรือผู้ค้ำประกันตามอัตราส่วนของพัสดุ ซึ่งหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้รับมอบไว้แล้ว แต่ทั้งนี้ จะต้องระบุไว้เป็นเงื่อนไขในเอกสารสอบราคาหรือเอกสารประกวดราคาและในสัญญาด้วย

การคืนหลักประกันที่เป็นหนังสือคำประกันของธนาคาร บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ในกรณีที่ผู้เสนอราคา หรือคู่สัญญาไม่มารับภายในกำหนดเวลาข้างต้น ให้รีบส่งต้นฉบับหนังสือคำประกันให้แก่ผู้เสนอราคาหรือคู่สัญญา โดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียนโดยเร็ว พร้อมกับแจ้งให้ธนาคาร บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทเงินทุน หรือบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ผู้ค้ำประกันทราบด้วย

ส่วนที่ 8  
การลงโทษผู้ทำงาน

<sup>7</sup> ข้อ 138 เมื่อปรากฏกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วไม่ยอมไปทำสัญญา หรือข้อตกลงภายในเวลาที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด
- (2) เมื่อคู่สัญญาของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือผู้รับจ้างช่วงที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอนุญาตให้รับช่วงงานได้ ไม่ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงนั้น
- (3) พัสดู้ที่ซื้อหรือจ้างทำ เกิดข้อบกพร่องขึ้นภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงและไม่ได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องจากผู้จำหน่าย ผู้รับจ้าง หรือคู่สัญญา หรือพัสดู้ที่ซื้อหรือจ้างไม่ได้มาตรฐานหรือวัสดุที่ใช้ไม่ได้มาตรฐานหรือไม่ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในสัญญาหรือข้อตกลง ทำให้งานบกพร่องเสียหายอย่างร้ายแรง หรือ
- (4) สำหรับงานก่อสร้างสาธารณูปโภค หากปรากฏว่าพัสดู้หรือวัสดุที่ซื้อหรือจ้าง หรือใช้โดยผู้รับจ้างช่วงที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอนุญาตให้รับช่วงงานได้ มีข้อบกพร่อง หรือไม่ได้มาตรฐานหรือไม่ครบถ้วนตาม (3)

ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทำรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดโดยเร็ว เพื่อพิจารณาให้บุคคลที่ได้รับคัดเลือก ผู้จำหน่าย ผู้รับจ้าง คู่สัญญาหรือ ผู้รับจ้างช่วงที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอนุญาตให้รับช่วงงานได้ เป็นผู้ทำงาน แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งเสนอความเห็นของตนเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำตาม (1) (2) (3) และ (4) เป็นการกระทำโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และบุคคลดังกล่าวสมควรเป็นผู้ทำงาน ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำงาน แล้วส่งชื่อบุคคลนั้นไปยังปลัดกระทรวงมหาดไทยเพื่อส่งชื่อผู้ทำงานดังกล่าวให้ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาแจ้งเวียนให้ส่วนราชการอื่นทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้ทำงานรายนั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนด้วย

ข้อ 138/1 เมื่อปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีแจ้งเวียนรายชื่อผู้ทำงานให้ส่วนราชการต่างๆ ทราบแล้ว ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยแจ้งเวียนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทราบและห้ามหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อนติดสัมพันธบัตรกับผู้ทำงาน เว้นแต่จะได้รับการแจ้งเวียน เพิกถอนการเป็นผู้ทำงาน

การห้ามหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อนติดสัมพันธบัตรกับผู้ทำงานตามวรรคแรกให้ใช้บังคับกับบุคคลตามข้อ 138/5 วรรคสอง และวรรคสามด้วย

บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลใดที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาให้เป็นผู้ทำงานตามข้อกำหนดในส่วนนี้ ให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิเสนอราคาหรือเสนองานให้แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แต่ถ้าผลการพิจารณาต่อมา ผู้ว่าราชการจังหวัดได้สั่งให้บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลนั้นเป็นผู้ทำงานให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตัดรายชื่อบุคคลดังกล่าวออกจากรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกหรือยกเลิกการเปิดซองสอบราคา ประกวดราคา หรือเสนองาน หรือ ยกเลิกการลงนามในสัญญาซื้อหรือจ้างที่ได้กระทำก่อนการสั่งการของผู้ว่าราชการจังหวัด เว้นแต่ ในกรณีที่หัวหน้าฝ่าย

บริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าจะเป็นประโยชน์ แก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอย่างยิ่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นจะไม่ตัดรายชื่อบุคคลดังกล่าวออกจากรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือก หรือจะไม่ยกเลิกการเปิดซองสอบราคา ประมวลราคา หรือเสนองานหรือจะไม่ยกเลิกการลงนามในสัญญาซื้อหรือจ้าง ที่ได้ทำก่อนการสั่งการของผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้

ข้อ 138/2 ในกรณีการจ้างที่ปรึกษาหรือการจ้างออกแบบและควบคุมงาน หากตรวจสอบแล้วปรากฏว่า ผลจากการปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าวมีข้อบกพร่อง ผิดพลาด หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอย่างร้ายแรง ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทำรายงานเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้คู่สัญญานั้นเป็นผู้ทำงาน

การพิจารณาสั่งให้คู่สัญญาเป็นผู้ทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในข้อ 138 วรรคสอง และวรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 138/3 ในการจัดหาพัสดุตามระเบียบนี้ หากมีเหตุอันควรสงสัยปรากฏในภายหลังว่า ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานรายหนึ่งหรือหลายราย ไม่ว่าจะเป็นผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ได้รับคัดเลือกหรือไม่ก็ตาม กระทำการอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมหรือกระทำการโดยไม่สุจริต เช่น การเสนอเอกสารอันเป็นเท็จ หรือใช้ชื่อบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลอื่นมาเสนอราคาแทนให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวกับข้อดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าบุคคลดังกล่าวสมควรเป็นผู้ทำงานหรือไม่ โดยมีหนังสือแจ้งเหตุที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสงสัยไปยัง ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ถูกสงสัยทราบ พร้อมทั้งให้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงภายในเวลาที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

เมื่อหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นได้รับคำชี้แจงจากผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ถูกสงสัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นทำรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมทั้งเสนอความเห็นของตนเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัดว่าบุคคลดังกล่าวสมควรเป็นผู้ทำงานหรือไม่

หากผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ถูกสงสัย ไม่ชี้แจงภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ามีความเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการกระทำการอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมหรือมีการกระทำโดยไม่สุจริต ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น เสนอผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมทั้งเสนอความเห็นเพื่อพิจารณาให้ผู้นั้นเป็นผู้ทำงาน

การพิจารณาให้ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานเป็นผู้ทำงานตามวรรคสองและวรรคสาม ให้นำความในข้อ 138 วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 138/4 ในกรณีที่ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ร่วมกระทำการอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรมหรือกระทำการโดยไม่สุจริตรายใด ซึ่งมีใช่เป็นผู้ริเริ่มให้มีการกระทำดังกล่าว ได้ให้ความร่วมมือเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานรายนั้นได้รับการยกเว้นที่จะไม่เป็นผู้ทำงานได้ โดยแสดงเหตุผลหรือระบุเหตุผลไว้ในการเสนอความเห็นหรือในการสั่งการ แล้วแต่กรณี

ข้อ 138/5 ในกรณีที่นิติบุคคลใดถูกสั่งให้เป็นผู้ทำงานตามข้อ 138 ข้อ 138/2 หรือ ข้อ 138/3 ถ้าการกระทำดังกล่าวเกิดจากหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำงานด้วย

ในกรณีที่นิติบุคคลรายใดถูกสั่งให้เป็นผู้ทำงานตามข้อ 138 ข้อ 138/2 หรือข้อ 138/3 ให้คำสั่งดังกล่าวมีผลไปถึงนิติบุคคลอื่นที่ดำเนินธุรกิจประเภทเดียวกัน ซึ่งมีหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลนั้นเป็นบุคคลเดียวกันกับหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจการของนิติบุคคลที่ถูกพิจารณาให้เป็นผู้ทำงานด้วย

ในกรณีที่บุคคลธรรมดาใดถูกสั่งให้เป็นผู้ทำงานตามข้อ 138 ข้อ 138/2 หรือ ข้อ 138/3 ให้คำสั่งดังกล่าวมีผลไปถึงนิติบุคคลอื่นที่เข้าเสนอราคาหรือเสนองาน ซึ่งมีบุคคลดังกล่าวเป็นหุ้นส่วนผู้จัดการ กรรมการผู้จัดการ ผู้บริหาร หรือผู้มีอำนาจในการดำเนินงานในกิจกรรมของนิติบุคคลนั้นด้วย

ข้อ 138/6 เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอันควรสงสัยว่ามีการกระทำตามข้อ 138 ข้อ 138/2 หรือข้อ 138/3 และผู้ว่าราชการจังหวัดยังไม่ได้รับรายงานจากหัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ผู้ว่าราชการจังหวัด อาจเรียกให้ผู้ได้รับการคัดเลือก ผู้จำหน่าย ผู้รับจ้าง คู่สัญญา ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่มีข้อเท็จจริงอันควรสงสัยว่ามีการกระทำอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือกระทำการโดยไม่สุจริตมาชี้แจงข้อเท็จจริงต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ทั้งนี้โดยมีหนังสือแจ้งเหตุให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสงสัยไปยังบุคคลดังกล่าว พร้อมทั้งแจ้งให้บุคคลนั้นชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงภายในเวลาที่ผู้ว่าราชการจังหวัดกำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งจากผู้ว่าราชการจังหวัด

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับคำชี้แจงจากผู้ได้รับการคัดเลือก ผู้จำหน่าย ผู้รับจ้าง คู่สัญญา ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ถูกสงสัยตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาคำชี้แจง ดังกล่าว หากคำชี้แจงไม่มีเหตุผลรับฟังได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำงาน และให้นำความในข้อ 138 วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากผู้ได้รับการคัดเลือก ผู้จำหน่าย ผู้รับจ้าง คู่สัญญา ผู้เสนอราคาหรือผู้เสนองานที่ถูกสงสัยตามวรรคหนึ่ง ไม่ชี้แจงภายในกำหนดเวลาที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้กำหนดไว้ ให้ถือว่ามีความเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการกระทำอันเป็นการขัดขวางการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม หรือมีการกระทำโดยไม่สุจริต ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาให้บุคคลดังกล่าวเป็นผู้ทำงาน และให้นำความในข้อ 138 วรรคสามมาใช้บังคับโดยอนุโลม

### หมวด 3

#### การควบคุมและการจำหน่ายพัสดุ

##### ส่วนที่ 1

##### การยืม

ข้อ 139 การให้ยืมหรือนำพัสดุไปใช้ในกิจการซึ่งมิใช่เพื่อประโยชน์ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือประโยชน์ของทางราชการจะกระทำมิได้

ข้อ 140 การยืมพัสดุประเภทใช้คงรูป ให้ผู้ยืมทำหลักฐานการยืมเป็นลายลักษณ์อักษร แสดงเหตุผลและกำหนดวันส่งคืน โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) การให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการยืมจะต้องได้รับอนุมัติจาก หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นผู้ให้ยืม

(2) การให้บุคคลยืมใช้ภายในสถานที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเดียวกัน จะต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบพัสดุนั้น แต่ถ้ายืมไปใช้นอกสถานที่หน่วยการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องได้รับอนุมัติจากหัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

ข้อ 141 ผู้ยืมพัสดุประเภทใช้คงรูปจะต้องนำพัสดุนั้นมาส่งคืนให้ในสภาพที่ใช้การได้ เรียบร้อย หากเกิดชำรุดเสียหาย หรือใช้การไม่ได้ หรือสูญหายไปให้ผู้ยืมจัดการแก้ไขซ่อมแซม ให้คงสภาพ เดิมโดยเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง หรือชดใช้เป็นพัสดุประเภท ชนิด ขนาด ลักษณะและสภาพอย่างเดียวกัน หรือชดใช้เป็นเงินตามราคาที่เป็นอยู่ในขณะยืมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ 142 การยืมพัสดุประเภทใช้สิ้นเปลืองของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือ ส่วนราชการ ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อผู้ยืมมีความจำเป็นต้องใช้พัสดุนั้นเป็นการรีบด่วน จะดำเนินการจัดหา ได้ไม่ทันการและหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นผู้ให้ยืมมีพัสดุนั้นๆ พอที่จะให้ยืมได้ โดยไม่เป็นการ เสียหายแก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นของตน และให้มีหลักฐานการยืมเป็นลายลักษณ์อักษร ทั้งนี้ โดยปกติผู้ยืมจะต้องจัดหาพัสดุเป็นประเภท ชนิด และปริมาณเช่นเดียวกัน ส่งคืนให้หน่วยการบริหาร ราชการส่วนท้องถิ่นผู้ให้ยืม

ข้อ 143 เมื่อครบกำหนดยืม ให้ผู้ให้ยืมหรือผู้รับหน้าที่แทนมีหน้าที่ติดตามทวงพัสดุที่ให้ยืม ไปคืนภายใน 7 วัน นับแต่วันครบกำหนด

## ส่วนที่ 2

### การควบคุม

#### การเก็บรักษาพัสดุ

ข้อ 144 พสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไม่ว่าจะได้มาด้วยประการใด ให้อยู่ ในความควบคุมตามระเบียบนี้ เว้นแต่มีระเบียบกระทรวงมหาดไทยหรือกฎหมายกำหนดไว้ เป็นอย่างอื่น

ข้อ 145 เมื่อเจ้าหน้าที่พัสดุได้รับมอบแล้ว ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) ลงบัญชีหรือทะเบียนเพื่อควบคุมพัสดุ แล้วแต่กรณี แยกเป็นชนิดและแสดงรายการตาม ตัวอย่างที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด โดยให้มีหลักฐานการรับเข้าบัญชีหรือทะเบียนไว้ประกอบรายการด้วย สำหรับพัสดุประเภทอาหารสด จะลงรายการอาหารสดทุกชนิดในบัญชีเดียวกันก็ได้

(2) เก็บรักษาพัสดุให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัยและให้ครบถ้วนถูกต้องตรงตามบัญชี หรือทะเบียน

#### การเบิก - จ่ายพัสดุ

ข้อ 146 การเบิกพัสดุจากหน่วยพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ให้หัวหน้า หน่วยงานที่ต้องใช้พัสดุนั้นเป็นผู้เบิก

การขายให้แก่ส่วนราชการ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หน่วยงานอื่น ซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การสถานสาธารณกุศล ตามมาตรา 47(7) แห่งประมวลรัษฎากร ให้ขายโดยวิธีตกลงราคา

(2) แลกเปลี่ยน ให้ดำเนินการตามวิธีการแลกเปลี่ยนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

(3) โอน ให้โอนแก่ส่วนราชการ หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือองค์การสถานสาธารณกุศล ตามมาตรา 47(7) แห่งประมวลรัษฎากร ทั้งนี้ให้มีหลักฐานการส่งมอบไว้ต่อกันด้วย

(4) แปรสภาพหรือทำลาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกำหนด

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง โดยปกติให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน นับแต่วันที่หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นสั่งการ

ข้อ 151 เงินที่ได้จากการจำหน่ายพัสดุ ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณหรือข้อตกลงในส่วนที่ใช้เงินกู้หรือเงินช่วยเหลือ แล้วแต่กรณี

#### การจำหน่ายเป็นสูญ

ข้อ 152 ในกรณีที่พัสดุสูญไปโดยไม่ปรากฏตัวผู้รับผิดชอบหรือมีตัวผู้รับผิดชอบแต่ไม่สามารถชี้แจงตามหลักเกณฑ์เรื่องความรับผิดชอบทางแพ่ง หรือมีตัวพัสดุอยู่แต่ไม่สมควรดำเนินการตามข้อ 150 ให้จำหน่ายพัสดุนั้นเป็นสูญ ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) ถ้าพัสดุนั้นมีราคาซื้อหรือได้มารวมกันไม่เกิน 200,000 บาท ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

(2) ถ้าพัสดุนั้นมีราคาซื้อหรือได้มารวมกันเกิน 200,000 บาท ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

#### การลงจ่ายออกจากบัญชีหรือทะเบียน

ข้อ 153 เมื่อได้ดำเนินการตามข้อ 150 หรือข้อ 152 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่พัสดุลงจ่ายพัสดุนั้นออกจากบัญชีหรือทะเบียนทันที แล้วแจ้งให้สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินหรือสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาค แล้วแต่กรณี ทราบภายใน 30 วัน นับแต่วันลงจ่ายพัสดุนั้น

สำหรับพัสดุซึ่งต้องจดทะเบียนตามกฎหมาย ให้แจ้งแก่นายทะเบียนภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดด้วย

ข้อ 154 ในกรณีที่พัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเกิดการชำรุด เสื่อมคุณภาพ หรือสูญไป หรือไม่จำเป็นต้องใช้ในราชการต่อไป ก่อนมีการตรวจสอบตามข้อ 148 และได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์เรื่องความรับผิดชอบทางแพ่ง หรือระเบียบนี้โดยอนุโลม แล้วแต่กรณีเสร็จสิ้นแล้วถ้าหลักเกณฑ์ความรับผิดชอบของข้าราชการส่วนท้องถิ่นในทางแพ่งมิได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้ดำเนินการตามข้อ 150 ข้อ 152 และข้อ 153 โดยอนุโลม

หมวด 4

เบ็ดเตล็ด

<sup>9</sup> ข้อ 155 การให้บุคคลใดใช้ประโยชน์หรือได้รับสิทธิใดๆ อันเกี่ยวกับพัสดุประเภทที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

ข้อ 156 ผู้เช่าพัสดุประเภทที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่ประสงค์จะนำสิทธิการเช่าพัสดุดังกล่าวไปก่อหนี้ผูกพันใดๆ ให้หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณา ดังนี้

(1) เหตุผลความจำเป็นของผู้เช่า

(2) การกระทำได้กล่าว หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมิได้เสียประโยชน์

เมื่อหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นสมควร ก็ให้รายงานเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุมัติ

ข้อ 157 การต่อเติม ดัดแปลง หรือรื้อถอนส่วนใดส่วนหนึ่งในพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ประเภทอาคารหรือส่วนประกอบ ซึ่งเป็นส่วนเล็กน้อย เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคง แข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อนุมัติ

หมวด 5

บทเฉพาะกาล

<sup>9</sup> ข้อ 158 (ยกเลิก)

ข้อ 159 รายชื่อผู้ทำงานที่มีอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ทำงานตามระเบียบนี้ด้วย สำหรับการพิจารณาลงโทษผู้ที่ได้รับการคัดเลือกแล้วไม่ยอมไปทำสัญญาหรือข้อตกลง ภายในเวลาที่กำหนด หรือคู่สัญญาของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นไม่ปฏิบัติตามสัญญา ข้อตกลงนั้น โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งพฤติการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นก่อนที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้พิจารณาสั่งการตามระเบียบที่ใช้บังคับอยู่เดิม

ข้อ 160 การพัสดุใดที่อยู่ในระหว่างดำเนินการและยังไม่แล้วเสร็จในวันที่ระเบียบฉบับนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามระเบียบที่ใช้บังคับอยู่เดิม จนกว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จ ตามขั้นตอนนั้น และให้ถือว่าไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ สำหรับขั้นตอนต่อไปให้ปฏิบัติตามความในระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2535

พลตำรวจเอก เกา สารสิน

(เกา สารสิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

- <sup>2</sup> แก้ไขเพิ่มเติม โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2539 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2539
- <sup>3</sup> แก้ไขเพิ่มเติม โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2541 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 115 ตอนพิเศษ 8 ง ลงวันที่ 23 มกราคม 2541 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 เมษายน 2541
- <sup>4</sup> แก้ไขเพิ่มเติม โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2541 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 115 ตอนพิเศษ 61 ง ลงวันที่ 14 กรกฎาคม 2541 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2541
- <sup>5</sup> แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2541 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 115 ตอนพิเศษ 76 ง ลงวันที่ 31 สิงหาคม 2541 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2541
- <sup>6</sup> แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2543 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 117 ตอนพิเศษ 83 ง ลงวันที่ 22 สิงหาคม 2543 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 สิงหาคม 2543
- <sup>7</sup> แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2545 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 119 ตอนพิเศษ 60 ง ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2545 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 กรกฎาคม 2545
- <sup>8</sup> แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 8) พ.ศ. 2547 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 121 ตอนพิเศษ 132 ง ลงวันที่ 26 พฤศจิกายน 2547 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 พฤศจิกายน 2547
- <sup>9</sup> แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2553 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 127 ตอนพิเศษ 80 ง ลงวันที่ 28 มิถุนายน 2553 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 27 ตุลาคม 2553